

Onderwerp: Schriftelijke vragen ex artikel 47 van het Reglement van Orde Provincie Utrecht 1998, gesteld door drs. R.E. de Vries (D66) betreffende de stand van zaken rond de restauratie van de Pyramide van Austerlitz.

Toelichting

De werkzaamheden aan de Pyramide van Austerlitz zijn in januari 2002 op basis van een restauratieplan van architectenbureau De Steunbeer B.V. uit Zierikzee begonnen. In december 2003 is geconstateerd dat de graszoden aan het verzakken waren, waardoor de toplaat van de Pyramide is gaan glijden en de restauratie (deels) te niet is gedaan. De werkzaamheden door aannemersbedrijf Daalder Alkmaar B.V. uit Schoorl zijn daarop stilgelegd totdat een geschikte oplossing voor het herstellen van de Pyramide is gevonden. De werkzaamheden liggen inmiddels een jaar stil en de Pyramide biedt een troosteloze aanblik. Er is een impasse ontstaan rond de aansprakelijkheid voor de ontstane situatie, de beste oplossing voor een hersteloperatie en de daarvoor noodzakelijke financiële middelen.

D66 heeft bij herhaling in de statencommissie Zorg, Cultuur en Welzijn gevraagd naar de voortgang rond de restauratie van de Pyramide van Austerlitz, maar de beantwoording van Gedeputeerde Staten bleef vaak summier en onbevredigend. Daarom wenst de fractie van D66 de volgende vragen aan Gedeputeerde Staten voor te leggen:

1. Wat hebben Gedeputeerde Staten na april 2004 gedaan om de ontstane impasse te doorbreken en een oplossing voor een duurzaam herstel van de Pyramide te bewerkstelligen?

Antwoord

Samen met het bestuur van de Stichting Pyramide van Austerlitz heeft bestuurlijk overleg plaats gehad met de directie van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg met als doel de medewerking te verkrijgen bij de inzet van de resterende rijksmiddelen voor het herstel van de restauratie. De Rijksdienst heeft haar medewerking toegezegd

2. Welke (bestuurlijke) lessen trekken Gedeputeerde Staten uit het verloop van de mislukte restauratie van de Pyramide en welke maatregelen stellen Gedeputeerde Staten voor om verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid rond soortgelijke provinciale projecten in de toekomst (beter) te verankeren?

Antwoord

Aan de acceptatie van plannen voor toonaangevende projecten als de restauratie van de Pyramide van Austerlitz en het verlenen van financiële bijdragen daarvoor dient op zijn minst een second opinion vooraf te gaan, waarbij - in dit geval - niet alleen de cultuurhistorische identiteit centraal staat, maar ook alle technische aspecten, die bij de restauratie van belang zijn en de vraagstukken betreffende het onderhoud nadien.

De Provincie Utrecht is de (mede-)initiator van de restauratie van de Pyramide. Hiertoe is een stichting opgericht waarin vertegenwoordigers van de provincie, landgoed Den Treek-Henschoten en de gemeente Woudenberg zitting hebben in het stichtingsbestuur.

3. Aan wie is het stichtingsbestuur verantwoording verschuldigd voor het gevoerde beleid en op welke wijze vindt dit plaats?

Antwoord

De stichting is jegens de geldgevers verantwoording verschuldigd over de besteding van de subsidiegelden. Het betreffen de provincie Utrecht, de Rijksdienst voor de

Monumentenzorg, het Landgoed Den Treek-Henschoten en het Prins Bernhard Cultuurfonds.

Zodra de restauratie definitief is afgerond volgt een rapportage. Tussentijds wordt informatie uitgewisseld en vindt overleg plaats.

4. Wat is de achtergrond en reden voor het opnemen in de stichtingsstatuten van artikel 7, lid 4: Indien een bestuurder een tegenstrijdig belang heeft met de stichting kan hij niettemin de stichting vertegenwoordigen?

Antwoord

Bij de oprichting van de stichting en de vaststelling van de statuten is de provincie niet betrokken geweest.

5. Heeft de Stichting Pyramide van Austerlitz een Raad van Advies, zoals die op basis van artikel 11 van de statuten ingesteld kan worden? Zo ja, wie zijn daarin vertegenwoordigd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

De stichting heeft geen raad van advies. Het is aan het bestuur van de stichting om te bepalen of er behoefte aan een dergelijke raad is.

6. Heeft het bestuur naar aanleiding van de mislukte restauratie overwogen op basis van eerdergenoemd artikel 11 een adviesraad c.q. -commissie met deskundigen in te stellen, die het bestuur met advies terzijde kan staan?

Antwoord

Niet bekend is of het bestuur de instelling van een dergelijke adviesraad- c.q. commissie heeft overwogen.

De totale kosten van de restauratie tot nu toe bedragen ruim € 1 miljoen. De provincie heeft een bijdrage van circa € 235.000 (fl. 500.000) geleverd, terwijl het Prins Bernhard Cultuurfonds fl. 1.000.000 beschikbaar stelde. Naar aanleiding van het onderzoeksrapport van MOS Grondmechanica (d.d. 25 maart 2004) heeft de stichting Gedeputeerde Staten via een brief (d.d. 24 maart 2004) een dringend beroep gedaan voor een provinciale garantstelling van € 240.000 voor de betaling van de herstelkosten, die door de aannemer Daalder Alkmaar B.V. op € 500.000 werden geschat.

7. Hoeveel geld heeft de stichting nog in kas voor een eventuele hersteloperatie?

Antwoord

De Stichting heeft ons bericht over onvoldoende kasmiddelen te beschikken voor een eventuele hersteloperatie.

Wel kan de stichting - onder voorwaarden – nog aanspraak maken op de restant bijdragen van rijk en Prins Bernhard Cultuurfonds.

8. Is de stichting er de afgelopen maanden in geslaagd aanvullende financiële middelen voor het herstel van de restauratie te vinden? Zo ja, biedt dit voldoende financieel perspectief?

Antwoord

Het bestuur van de stichting heeft pogingen gedaan om sponsors bereid te vinden aanvullende financiële middelen beschikbaar te stellen is. Naar ons bekend is hebben deze pogingen tot op heden geen vruchten afgeworpen.

Bureau MOS Grondmechanica B.V. heeft voorjaar 2004 een grondonderzoek uitgevoerd, waarbij geconcludeerd werd dat alle graszoden verwijderd dienen te worden en de constructie als geheel opnieuw opgebouwd moet worden. Hierbij dient een zogeheten geogrid (bewapeningsmat) aangebracht te worden, als mede een verbetering van het afwateringssysteem. De onderzoeksopdracht van MOS was niet gericht op het aantonen van de ondeugdelijkheid van de gekozen constructie dan wel dat dit van te voren was te voorzien, maar het ontwikkelen via computersimulatie van een technisch verantwoorde oplossing.

9. Delen Gedeputeerde Staten de mening van D66 dat het onderzoek door Bureau MOS geen uitspraak doet over de verantwoordelijkheid c.q. aansprakelijkheid van zowel de architect, ir. Van Traa van Bureau Steunbeer B.V., als en de aannemer, Daalder Alkmaar B.V.?

Antwoord

Het onderzoek van het Bureau MOS was primair gericht op het vaststellen van de oorzaak van het instabiel raken van de hellingen van de Pyramide vlak na de afronding van de restauratiewerkzaamheden in december 2003. Het stichtingsbestuur zal moeten nagaan in hoeverre daar en eventueel uit andere onderzoeken conclusies kunnen worden getrokken ten aanzien van de kwaliteit van het restauratieplan en de werkzaamheden van de aannemer.

10. Is op basis van nader juridisch advies helder geworden of en in hoeverre de aannemer Daalder Alkmaar B.V. en/of Architectenbureau De Steunbeer aansprakelijk kunnen worden gesteld? Zo ja, zijn de aannemer en/of architect daadwerkelijk aansprakelijk gesteld en om wat voor bedrag gaat het dan? Zo nee, op welke gronden kon deze aansprakelijk dan niet hard gemaakt worden?

Antwoord

Het stichtingsbestuur heeft ons bericht dat architectenbureau en aannemer aansprakelijk zijn gesteld. Met betrekking tot de effectuering van de aansprakelijkheid heeft het bestuur juridisch advies ingewonnen over de te nemen vervolgstappen. Het bestuur beraadt zich nu over de inhoudelijke gronden die voor de onderbouwing noodzakelijk zijn en over het tijdstip waarop een eventuele procedure ingezet kan worden.

11. Heeft naast juridisch advies ook nader onderzoek plaatsgevonden naar de deugdelijkheid en duurzaamheid van het gekozen restauratieplan en de uitvoering daarvan?

Antwoord

Naar de deugdelijkheid en duurzaamheid van het gekozen restauratieplan heeft zoals gemeld geen second opinion plaats gevonden.

12. Heeft het stichtingsbestuur een verzekering afgesloten ten behoeve van de restauratie en de daaraan verbonden risico's, dan wel overwogen deze af te sluiten?

Antwoord

Het stichtingsbestuur heeft bedoelde verzekering niet afgesloten.

13. Achten Gedeputeerde Staten het stichtingsbestuur verantwoordelijk voor de mislukte restauratie? Zo ja, welke consequenties verbinden GS hieraan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Het stichtingsbestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het opgestelde restauratieplan. Alle betrokken partijen hebben nagelaten dit plan tevoren op zijn uitvoerbaarheid te laten controleren. Achteraf moet worden vastgesteld dat de grondmechanische aanpak in het restauratieplan ontoereikend is geweest. In zoverre is de restauratie niet geslaagd. De stichting heeft op zich genomen passende maatregelen te nemen om de restauratie alsnog tot een goed einde te brengen. Daartoe zullen de middelen nog gevonden moeten worden.

Overigens is de Pyramide eigendom van genoemd landgoed en heeft de Stichting de Pyramide in erfpacht.

Gedeputeerde Staten hebben de commissie ZCW op 1 april 2004 in een extra commissievergadering verzocht goedkeuring aan eerdergenoemde garantstelling te verlenen, opdat de Pyramide als nog in september van dat jaar feestelijk geopend zou kunnen worden. Een meerderheid van fracties oordeelden echter dat er eerst helderheid over aansprakelijkheid en/of verantwoordelijkheid voor de ontstane schade en een second opinion voor wat betreft

de oplossing van MOS Grondmechanica moest komen, alvorens over een mogelijke garantstelling besloten kon worden.

14. Heeft de stichting een second opinion voor wat betreft de oplossing van Bureau MOS laten uitvoeren? Zo ja, wie heeft die uitgevoerd en wat was de uitkomst hiervan?

Antwoord

In het behandelingsvoorstel van 1 april 2004 aan de statencommissie ZCW is aangekondigd dat de stichting een second opinion zou vragen ten aanzien van de voorgestelde nieuwe constructie.

Omdat als gevolg van het uitblijven van de provinciale garantie de voorgestelde werkzaamheden niet konden worden uitgevoerd heeft het stichtingsbestuur van verdere werkzaamheden afgezien.

In plaats daarvan heeft men ervoor gekozen niet langer voort te borduren op het bestaande restauratieplan en het daarop aansluitende onderzoek van MOS Grondmechanica, maar te kiezen voor een nieuwe en duurzame aanpak door een terzake kundig bureau, gericht op een verantwoorde grondmechanische aanpak die leidt tot een restauratie die recht doet aan de cultuurhistorische identiteit van de Pyramide.

15. Hoe dient het onderzoek van Arcadis/Heidemij te worden gezien: als een second opinion, als een nieuw onderzoek naar een mogelijke oplossing of een onderzoek naar mogelijke aansprakelijkheid van de aannemer of architect?

Antwoord

Van een onderzoek van Arcadis/Heidemij is ons niets bekend. De stichting buigt zich momenteel nog met de RDMZ over de voortgang van de aan te trekken onderzoekdeskundigheid.

De toenmalige burgemeester van Woudenberg en lid van het stichtingsbestuur, de heer De Jonge, stelde tijdens de commissievergadering van 1 april 2004 dat indien uit een second opinion onderzoek blijkt dat de oplossing van Bureau MOS niet de juiste is, alles ophoudt. Het bestuur van de stichting overweegt nu eerst een prijsvraag uit schrijven om deskundigen uit binnen- en buitenland oplossingen te laten aandragen. Daarnaast heeft de nieuwe burgemeester van Woudenberg, de heer Boer, als lid van het stichtingsbestuur op 25 februari 2005 voor RTV Utrecht gezegd dat op basis van een toezegging van de Rijksdienst Monumenten een financiële bijdrage van € 90.000 beschikbaar is voor een nieuwe onderzoeksopdracht voor een duurzame herstel van de Pyramide en een second opinion daarop.

16. Betekent dit dat de oplossing van Bureau MOS "niet de juiste" blijkt te zijn? Zo ja, op basis waarvan en door wie is dit vastgesteld?

Antwoord

Het onderzoek van Bureau MOS was niet primair gericht op het aandragen van alternatieven voor de uitgevoerde restauratie. Wel heeft het bureau op basis van de bevindingen suggesties gedaan voor een mogelijk andere aanpak. Omdat de gevraagde financiële garantie (zie ook vraag 17) niet kon worden afgegeven is de stichting met de suggesties van het bureau MOS niet verder gegaan.

17. Indien de vorige vraag positief wordt beantwoord, delen Gedeputeerde Staten dan de mening van D66 dat het voorstel van GS voor een garantstelling ad € 240.000 om de oplossing van Bureau MOS uit te voeren voorbarig was en onvoldoende waarborgen voor een duurzame oplossing bood?

Antwoord

Het voorstel voor de betreffende garantstelling betrof een ultieme poging om de onvolkomenheden bij de grondmechanische aanpak te herstellen. De gekozen oplossing was in sterke mate bepaald door de beperkte tijd tot aan de opening van de Pyramide in september 2004. Op basis van voortschrijdend inzicht kan gesteld worden dat de nu door de stichting voorgestane grondige aanpak van het probleem de voorkeur verdient.

18. In hoeverre bestaat er nog vertrouwen tussen de Stichting Pyramide van Austerlitz enerzijds en het architectenbureau en de aannemer anderzijds?

Antwoord

De stichting heeft genoemde partijen aansprakelijk gesteld voor de ontstane schade. Uit dit feit kan o.i. worden afgeleid dat het niet aannemelijk is dat de stichting voornemens is met deze partijen verder in zee te gaan.

19. Zijn Gedeputeerde Staten op de hoogte (gebracht) van de prijsvraag? En zo ja, achten Gedeputeerde Staten deze prijsvraag een wenselijk middel om tot een verantwoorde oplossing te komen?

Antwoord

Wij verwachten dat de stichting – nu de RDMZ het groene licht heeft gegeven – passende maatregelen zal nemen om de restauratie op verantwoorde wijze af te ronden. Wij achten de Stichting daarvoor primair verantwoordelijk en zullen waar mogelijk de helpende hand bieden. Het idee van de prijsvraag is ons bekend, maar niet formeel aan ons voorgelegd. Wij zullen zeker in het geval ons een verzoek wordt gedaan voor een nieuwe financiële bijdrage voor de voltooiing van de restauratie in dit verband de voorgenomen maatregelen op hun duurzaamheid, toepasbaarheid en effectiviteit beoordelen.

20. Wie wordt verantwoordelijk voor de beoordeling en selectie van de aangedragen oplossingen?

Antwoord

In aansluiting op het antwoord op vraag 19 stellen wij de stichting verantwoordelijk voor de beoordeling en selectie van de aangedragen oplossingen. Tussen RDMZ en stichting worden afspraken gemaakt over een nauwere samenwerking bij het vervolg van de restauratie. Uiteraard zullen wij het verloop van de restauratie nauwlettend volgen en waar nodig het bestuur van de stichting om nadere uitleg vragen. Alvorens een vraag over financiële bijdragen in overweging te nemen zal onzerzijds om een second opinion inzake de voorgestelde oplossing worden verzocht.